

آواى يك زندگى گفت و گوبا يرى ملكى

توكا ملكى

www.ketab.ir

سرشناسه: ملکی، توکا: ۱۳۵۲-، عنوان و نام پدیدآور: آوای یک زندگی گفت و گو با پری ملکی / توکا ملکی، مشخصات نشر: تهران : نشر هفت رنگ، ۱۳۹۸. * مشخصات ظاهری: ۱۷۴ ص.: مصور. ۵/۱۶x۲۱/۰م. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱-۲۰۰۱۱-۱ * وضعیت فهرست نویسی: فیا. * موضوع: ملکی، پری، ۱۳۳۰ - * موضوع: زنان آوازخوان -- ایران -- مصاحبه‌ها * موضوع: Women singers -- Iran -- Interviews * شناسه افزوده: ملکی، پری، ۱۳۳۰ * مجایش‌شونده: شمس‌الافزوده: یعقوبی، غزاله، ۱۳۶۳ - ویراستار و ده‌دینی کیگروه: ML۴۲۰ * ده‌دینی ۵۸۶۱۷۷-۰۹۲: ۲۶۸: ۷۸-۰۹۲: ۵۸۶۱۷۷-۰۹۲

آواہی یک زندگی
گفت و گو با
پیری ملکہ

توکا ملکی

ویراستار: غزاله یعقوبی

مدیر هنری و طراح جلد: حسین فیلی زاده

عکس روی جلد: مهرداد امینی

چاپ نخست: پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

شایک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۱۱-۲۰-۴

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

© تمام حقوق برای ناشر و مؤلف محفوظ است.

فهرست

۵	مقدمه
۸	کودکی
۱۸	جوانی و عاشقی و دنیا‌های جدید
۳۲	یادگیری موسیقی
۵۴	تدریس
۷۲	کنسرت‌ها
۱۵۴	از این سو و آن سو
۱۵۸	ویژگی‌های سبک‌های خوانندگی
۱۷۲	شوق به زندگی

حضرت زنان در بررسی موسیقی ایران، از صد سال گذشته تاکنون با فراز و فرودهایی همراه بوده است. گاه زنان هنرمند خوش درخشیده و همپای دیگر اهالی موسیقی در رشته‌های مختلف، خوانندگی، آهنگسازی و... به فعالیت حرفه‌ای پرداخته‌اند و گاه تنها به تحصیل فراگیری موسیقی بسنده کرده و به آفرینندگی هنری نپرداخته‌اند. در روایت تاریخ هنر موسیقی حضور و تلاش بسیاری از این زنان چندان که باید دیده نشده است. به کلام دیگر، در موسیقی ایرانی اساساً کمبود روایت‌های دقیق و مستند درباره‌ی همه‌ی موسیقیدان‌ها، زن و مرد وجود دارد. «تاریخ شفاهی» آن بخش گمشده‌ی پژوهش درباره‌ی موسیقی ایران است که می‌توانست - و می‌تواند - در ترسیم و نگارش تاریخ موسیقی این سرزمین نقش مهمی ایفا کند.

۲

همزمان با برپایی اولین کنسرت‌های رسمی پری ملکی، خواننده و سرپرست گروه خنیا - در اواسط دهه‌ی ۱۳۷۰، کار روزنامه‌نگاری را شروع کردم. دانشجو، معلم و پدرم حسن (منصور) ملکی که آن روزها دبیر سرویس فرهنگی روزنامه‌ی ابرار بود، دستم را گرفت و به فضای جادویی روزنامه‌نگاری برد. اوایل، ستون برنامه‌های گالری‌ها را تهیه می‌کردم، بعد کم‌کم مرا برای انجام مصاحبه‌های کوتاه با هنرمندان فرستاد. بعدها مصاحبه برایم جذاب‌ترین کار روزنامه‌نگاری شد و با هنرمندان زیادی در حیطه‌های مختلف نقاشی، تئاتر، ادبیات و موسیقی گفت‌وگو کردم.

۳

زندگی در کنار پری ملکی و تماشای راهی که او به عنوان مدرس آواز و سپس خواننده می‌رفت، مرا به مطالعه درباره‌ی تاریخ موسیقی زنان ایران واداشت. جست‌وجوی ردپای زنان موسیقیدان از گذشته‌های دور و اسطوره‌ها تا عصر حاضر باعث شد با زنان بسیاری در حیطه‌ی خوانندگی، نوازندگی و آهنگسازی گفت‌وگو کنم، اما با پری ملکی نه؛ فکر می‌کردم همه چیز را درباره‌ی او و مسیری که پیموده می‌دانم.

۴

پری ملکی به سبب هوشمندی، سختکوشی و مداومت کاری‌اش این فرصت را داشته تا با خبرنگاران بسیاری به صحبت بشتیند. روابطش با اهل قلم خوب است و آن‌ها هم همیشه کارهایش را پی‌گرفته، اخبار برنامه‌هایش را منعکس کرده و بارها و بارها با او مصاحبه کرده‌اند.

اما من تنها روزنامه‌نگاری بودم که این امکان را نیافتم تا با او گفت‌وگو کنم. دیگران چه خواهند گفت؟ چه کسی را دیده‌اید که با مادرش مصاحبه کرده و آن را چاپ کند؟ همیشه خودم را جای روزنامه‌نگاران دیگر می‌گذاشتم و یک روزم کاش این سؤال یا آن سؤال را از او می‌پرسیدند.

۵

یکی دو سال پیش فکر کردم بالاخره من هم باید مصاحبه‌ام را با پری ملکی انجام دهم، گیرم که حالا دیگر کمتر کار روزنامه‌نگاری می‌کنم. یک بار هم شده باید جای آن روزنامه‌نگاران قرار بگیرم و سؤال‌هایی را که دوست دارم از او بپرسم. پس این گفت‌وگوی مفصل شکل گرفت.

از آن‌جا که من در کنار او زیسته‌ام و شاهد لحظه‌لحظه فعالیت‌های موسیقایی‌اش بوده‌ام و هم پری ملکی مادر و هم پری ملکی خواننده را می‌شناسم - یا فکر می‌کنم می‌شناسم - با جزییات و بی‌پرده‌پوشی از او پرسیدم و او جواب داد.

گفت‌وگو با پری ملکی، به تشویق و با حمایت افرادی تبدیل به کتاب شد تا شاید به «تاریخ شفاهی» موسیقی ایران چیزی بیفزاید. بدون دلگرمی برادرم بامداد و همسرش مرضیه رحیم‌زاده این کار به انجام نمی‌رسید. انتشار این کتاب را مدیون تشویق‌های علی‌دهباشی هستم. نکته‌سنجی‌ها و راهنمایی‌های بردیا صدرنوری به این کتاب سروشان در دست داد. از غزاله یعقوبی و محمدصادق احمدی برای همراهی‌شان سپاسگزارم. حسن سلیقه و مهارت حسین فیلی‌زاده را در طراحی این کتاب می‌ستایم و قدردان استاد ابراهیم خلیلی هستیم که چاپ این کتاب را در نشر هفت‌رنگ میسر کردند.

منصور ملکی بر «پی» دیده بود:

خانه از تحریرهای آواز تجربیات

و من حرف‌های تازه‌ای تحریر می‌کنم

آواز و کلام را کنار نان در سفره می‌گذارم

خورد و خوراکیان کافی‌ست

از چشمه‌هایی پنهان سیراب می‌شویم

زندگی ساده و آسان‌ست.

توکا ملکی

پاییز ۱۳۹۸